

INTERESSANTE BEPLANTINGEN

VI¹⁾

Onder de interessante beplantingen neemt het populetum van de Afdeling Houtteelt van het Instituut voor Bosbouwkundig onderzoek van de Landbouwhogeschool een bijzondere plaats in. En wel ten eerste omdat houtproductie bijzaak is en ten tweede omdat op een oppervlakte van bijna 3 ha meer dan 100 rassen voorkomen, die elk zijn vertegenwoordigd door 2-6 bomen.

Het voornaamste doel van het populetum is onderzoek mogelijk te maken naar de botanische kenmerken van oudere bomen van populiererasen. In combinatie met de bestudering van jonge planten kunnen dan beschrijvingen en determinatietabellen worden opgesteld. Onderzocht worden kenmerken zoals bijvoorbeeld het geslacht (manlijk of vrouwelijk), vorm en kleur van de schors, vorm van de kroon, stamvorm enz.

In 1955 werd door wijlen Professor Houtzagers begonnen met de aanleg van het populetum op een perceel aan de Haarweg te Wageningen. De bodem bestaat uit een laag rivierklei (ruim 60 % afslibbaar), in dikte variërend van ongeveer 60 cm tot 2,5 m, op zand.

De afstand tussen de rijen is 9 m, de afstand in de rij 4 m. Na ongeveer 10-12 jaar wordt elke tweede boom geveld, zodat de definitieve afstand 9 x 8 m is. Tussen de rijen werden gedurende ongeveer 5 jaar na de aanleg verschillende landbouwgewassen geteeld. Aan weerszijden van de rijen werd een strook van ongeveer 1 m vrij van onkruid gehouden. Nadat landbouw als gevolg van schaduw en wortelconcurrentie niet meer lonend was en daarom beëindigd werd, ontstond langs natuurlijke weg een grasmat. Het gras wordt thans enkele malen per jaar gemaaid, uitsluitend met het doel het terrein begaanbaar te houden.

Van elk ras zijn 4 tot 8 bomen geplant, welk aantal bij de dunning teruggebracht wordt tot 2 tot 4.

Er zal hier geen opsomming worden gegeven van de aangeplante rassen. Het is voldoende te weten, dat naast de Nederlandse handelsrassen ook de meeste van de in onze nabuurlanden verhandelde rassen zijn opgenomen. Verder komen enkele vertegenwoordigers van *P. nigra* en *P. deltoides* voor en daarnaast een aantal rassen, die in het buitenland in beproeving zijn. Daaronder bevinden zich ook enkele veelbelovende balsempopulieren.

Een eerste belangrijk resultaat van het botanisch onderzoek is, dat enkele rassen die onder verschillende namen uit het buiten-

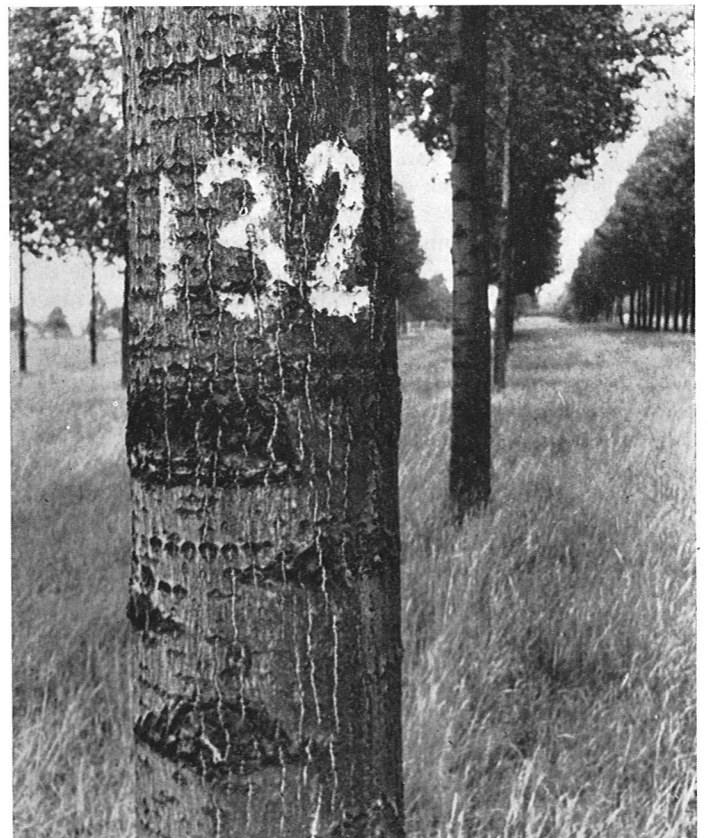
land zijn ingevoerd, identiek bleken te zijn aan elkaar of aan bekende Nederlandse rassen. Een sprekend voorbeeld daarvan is het ras Keppels glorie. Reeds lang werd vermoed, dat dit ras hetzelfde is als het Franse ras Serotina de Champagne. Door van beide rassen een aantal bomen in het populetum te laten opgroeien konden de kenmerken van oudere bomen grondig worden vergeleken. Daarbij kon de identiteit van beide rassen worden bevestigd. Dit onderzoek had tot gevolg, dat onlangs 'Keppels glorie' uit de handel werd genomen, omdat 'Serotina de Champagne' het originele ras is.

De bomen variëren thans in leeftijd van 3 tot 13 jaar. Aan de oudste bomen worden naast waarnemingen omtrent de ras-kenmerken ook regelmatig metingen verricht teneinde een grove vergelijking van de groei mogelijk te maken. Dit geschiedt dus niet om nauwkeurige groeiverschillen vast te stellen. Dat is bovendien niet mogelijk, omdat het aantal bomen per ras te klein is en er geen herhalingen voorkomen. De invloed van verschillen in de standplaats spelen daardoor een belangrijke rol. Tenslotte behoort een dergelijk groeionderzoek niet tot onze taak.

Het doel van de metingen is om eventuele grote verschillen in groei van rassen die hier niet in de handel zijn, te melden aan het Bosbouwproefstation „De Dorschkamp”, dat dan zonodig kan worden voorzien van stekmateriaal. Dit is mogelijk, omdat van elk ras, dat in het populetum voorkomt ook een aantal moerstoven aanwezig is. Aan het Bosbouwproefstation wordt dan overgelaten om een mogelijk veelbelovend ras aan uitvoerig onderzoek te onderwerpen.

Degenen die het populetum bezoeken, blijken onder de indruk te zijn van de grote verschillen in groei, die in deze beplanting voorkomen. In het bijzonder trekken enkele tot nu toe zeer snel groeiende, voor ons land nieuwe, niet in de handel zijnde rassen de aandacht. Om de lezer van dit blad een indruk daaromtrent te geven volgt hieronder een overzicht van de groei

Stam van *deltoides angulata* x *nigra* 'Italica' ♂.

¹⁾ Foto's Afd. Houtteelt.

Stam van OP 223. Let op de ruwe schors.

van een aantal rassen in het oudste gedeelte van het populetum. Dit gedeelte werd in 1955 aangelegd met driejarige bewortelde planten of poten. Bij een beschouwing van de cijfers moet echter wel worden bedacht, dat het aantal gemeten bomen per ras slechts klein is, dat verschillen in standplaats de groei verschillend kunnen hebben beïnvloed, en dat de bodem een zware kleigrond is, waardoor de groei van de bomen aanvankelijk betrekkelijk gering was.

Ook moet er op worden gewezen, dat ernstige aantasting door roest en Marssonina niet is voorgekomen. Wel echter werd verschil in aantasting tussen de rassen gevonden.

ras	hoogte in m	d _{1,3} in cm
deltoides angulata x nigra 'Italica' (♂)	17,8	27,0
deltoides angulata x nigra 'Italica' (♀)	17,5	26,5
Manitobensis	17,4	26,7
OP 226 (deltoides virginiana x caudina) ¹⁾	16,6	25,0
OP 221 (deltoides virginiana x caudina)	16,4	26,5
OP 265 (deltoides angulata x volga) ¹⁾	16,3	21,5
OP 223 (deltoides virginiana x volga)	16,0	28,5
Heidemij	16,0	23,8
I 214	15,7	29,0
Robusta	15,5	21,8
OP 235 (deltoides virginiana x incrassata)	15,4	24,0
I 488	15,0	22,0
deltoides Wisconsin	15,0	20,0
I 262	14,9	21,0
OP 264 (deltoides angulata x volga)	14,8	23,5
deltoides Missouri	14,8	18,0
Regenerata Duitsland	14,5	23,5
I 154	14,4	24,0
Regenerata (Neeroeteren)	14,1	20,0
deltoides angulata Chautagne	12,8	19,0
deltoides North Minnesota	10,3	13,5

Uit dit overzicht blijkt, dat op dit, wat bodem betreft vrij homogeen terrein, van een halve hectare verschillen in hoogte-groei van meer dan 7 m en in diameter van 15,5 cm voorkomen. En dat, terwijl de bomen, afgezien van enige aantasting door roest en Marssonina, gezond zijn.

Vooraf interessant is echter dat - rekening houdend met de eerder genoemde beperkingen - kan worden geconstateerd, dat de bekende goede groei van gezonde 'I 214' wordt geëvenaard door de rassen *deltoides angulata x nigra 'Italica'* ♂ en ♀, OP 223 en Manitobensis. Ook enkele andere rassen, zoals OP 226, OP 221 en OP 235 groeien op dit terrein uitstekend zoals blijkt uit vergelijking met de handelsrassen Heidemij, Robusta en Regenerata Duitsland. Bovendien is de stamvorm van verschillende van deze rassen goed tot zeer goed.

We hebben daarom een goede hoop dat het verdere onderzoek, dat het Bosbouwproefstation aan deze rassen verricht, zal resulteren in de uitgifte van enkele ervan.

Ir. J. T. M. Broekhuizen

¹⁾ P. caudina en P. volga zijn vormen van P. nigra.

KALENDER

Kwekerijen:

Periodiek spuiten met Zineb tegen roest en Marssonina; elke 10 à 15 dagen in de moerhoeken en in de jonge planten op de kwekerij.

Het op één top zetten van de dit voorjaar gestoken populierenstekken en eventueel wegnemen van zware takken aan het onderste stamgedeelte. (Hinderlijk bij het uitplanten van 1 j. bomen.)

Voor het nieuwe plantseizoen nu al reserveren, n.l. goed gezond stekmateriaal en „goede” rassen.

Bosaanleg, bosonderhoud etc.

1. Eventuele late aantasting van rup-

sen van satijnvlinder en pijlstaart-rupsen, indien dit ernstige vormen aanneemt, bespuiten met een D.D.T.-preparaat.

2. Afzetten van hinderlijke wilgen-opslag met chemische middelen of uitsteken van deze bomen (aug.). (Wilt U een elzen-onderbeplanting definitief kwijt, dan terugkappen in de nazomer.)

3. Aandacht voor de ontwatering, detail-ontwatering, dus greppels schoonhouden en verdiepen.

4. Snoeien van populieren daar waar eventueel konijnenschade te ver-

wachten valt, in de nazomer uitvoeren zodat het snoeihout op de grond als voedsel kan dienen.

5. Voor het nieuwe plantseizoen gezond en stevig materiaal reserveren, de juiste rassen!

6. Eventuele te bebossen gedeelten welke nu in gras liggen of erg verwilderd zijn bespuiten met dalapon plm. 10-20 kg/ha om daarna een goede grondbewerking te kunnen uitvoeren.

7. Eventuele uit te voeren dunningen merken en voorbereiden, verkoopmogelijkheid en verdere afzet bekijken!